

PÁPA VÁROS POLGÁRMESTERE

8500 PÁPA, Fő u. 5.

Tel: 89/515-000

Fax: 89/515-083

E-mail: polgarmester@papa.hu

117

Tisztelt Képviselőtestület!

I.

A pálosok pápai jelenléte a város történelmi és kulturális örökségének kiemelt jelentőségű eleme. A 2025. június 20-22. között városunkban megrendezett pálos települések találkozója méltó alkalom volt ennek elismerésére. Ezt követően dr. Hermann István azzal a javaslatával keresett meg, hogy célszerű lenne a találkozóról emléket állítani. Kezdetben egyértelműnek tűnt, hogy a találkozó szempontjából leginkább autentikus templom épületen lenne célszerű emléktáblát elhelyezni, ehhez településképi oldalról támogatásunkat adtuk. Miután a műemlék Bencés templom épülete a Veszprémi Érsekség tulajdona, így a tábla felhelyezéshez meg kellett kérni a tulajdonos hozzájárulását, de a kérelmet elutasították.

Dr. Hermann István javaslata ezt követően az volt, hogy az egykori pálos, majd bencés templommal szerves egységet alkotó, az Önkormányzat tulajdonában lévő hajdani rendház - jelenleg régi Városháza - épületén keressünk helyet az emléktábla számára.

A rendház Fő utca 12. szám alatti épületén már több tábla is található, így a kérelemben megjelölt, a tavalyi találkozó emléket állító tábla is harmonikusan illeszkedhet a kialakult homlokzati rendhez. A táblát a kérelemben foglaltakkal összhangban a templomhoz legközelebbi falpillér tengelyébe, az egykori bejárat mellé javaslom elhelyezni.

A tábla mérete 50 x 70 cm méretű, fehér keménymészkő lap. A tábla felső harmadában: a Magyar Pálos Rend címerével. (Lombos pálmafánál ágaskodó két oroszlán a fa tetején holló, aki táplálékot hoz a pusztai magányban élő remete Szent Pálnak.)

Alatta célszerűen elhelyezett szöveggel:

PÁPÁN 2025. JÚNIUS 20-22 KÖZÖTT RENDEZETT
13. PÁLOS TALÁLKOZÓ EMLÉKÉRE

A tábla alsó széle járda síkjától mért távolságának, figyelemmel az olvashatóságra és az épületegyüttesen lévő más emléktáblákra, a pálos-bencés templom falán elhelyezett táblák alsó széléhez kellene igazodnia. (A tábla mérete megegyezne a templom falán elhelyezett, az egykori rendházhoz legközelebb eső tábla méretével, 50 x 70 cm)

A tábla réz rozettával ellátott csavarokkal lenne rögzítve, az alsó széle közepén koszorúzásokra alkalmas egy darab kisméretű réz kampót tennénk. A táblán az utalás az állító közösségre balra zártan apróbb betűvel a „találkozó szervezőbizottsága” vagy a „pápai pálos találkozó szervezőbizottsága” aláírással készül.

A táblát az előzetes egyeztetések szerint Járóka Attila kőfaragó mester készítené és helyezné el az épült falán. A táblaállítás költségeit dr. Hermann István és családja vállalja, a jövőbeni karbantartás költségeit az Önkormányzat éves költségvetésében biztosítja.

Az emléktábla felhelyezése tulajdonosi és városképi szempontból is támogatható.

II.

Ugyancsak dr. Hermann István kezdeményezéséből indult az a javaslat, amely szerint a pálos-bencés jelenlétnek és örökségnek sztelé felállításával tisztelegne a város. A sztelé a Pannonia Reformata Múzeum, Református Ótemplom épületegyüttes előtt már felállított történelmi emlékhelyet jelölő szteléhez hasonló üzenetet hordozna.

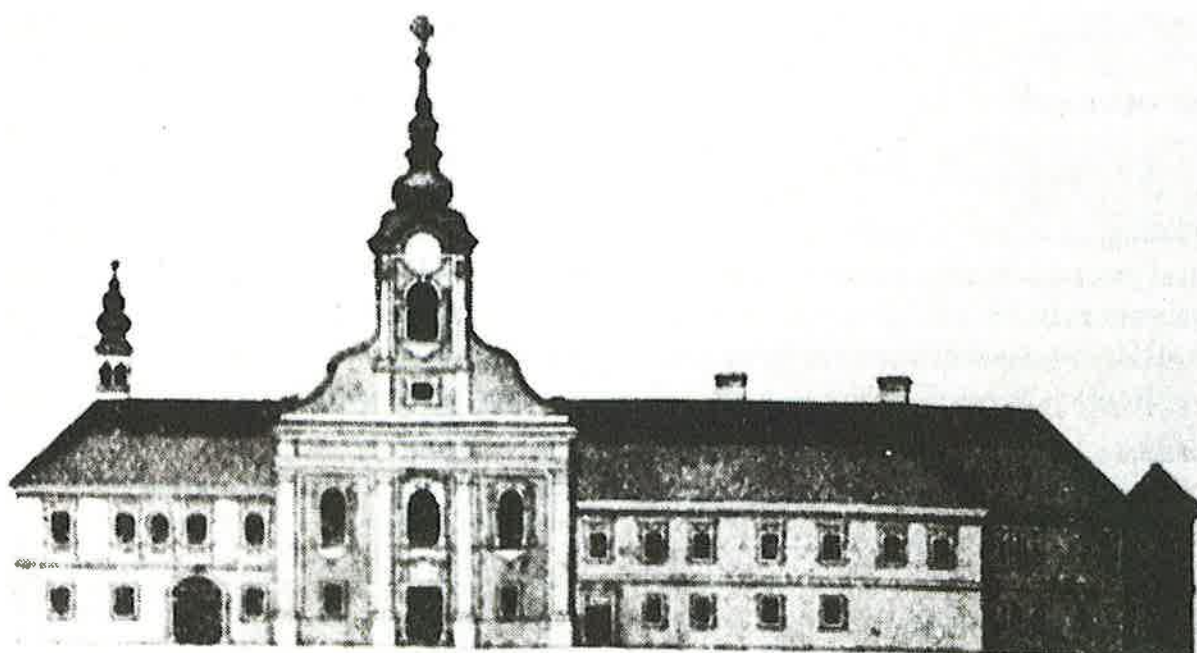

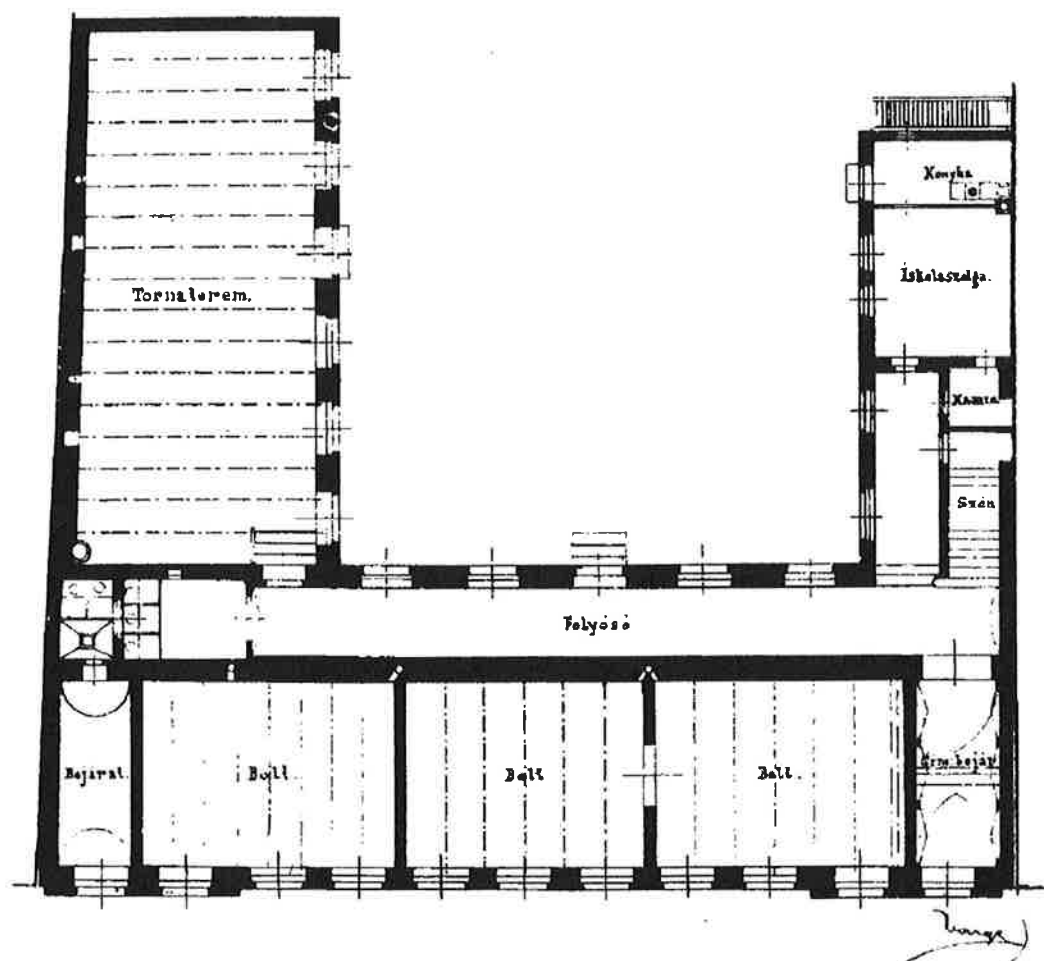
A Türr István Gimnázium és Kollégium 2021. évben lezajlott tervezése során Mezei László önkormányzati főépítész vizsgálta az épületegyüttes településszerkezeti és városképi vonatkozásait, felhasználva többek között a Pannonhalmi Főapátsági Levéltár Tervtár dokumentumait.

Az épületegyüttes pálosok által is használt állapotáról két XVIII. századi metszetet ismerünk, amely a jelenlegi gimnázium helyén még a korábbi, a XIX. század végén elbontott épületeket ábrázolja. Az egyiken feltehetően még az emeletes későreneszánsz iskolát, míg a másikon az 1760 utáni barokk egyemeletes gimnáziumot látjuk. Mindkét ábrázolás sajátossága, hogy a templom északi oldala mellett bejáratot, kaput találunk, a korábbi egy nyitott udvarba, míg a későbbi zárt kapualjba vezet. Ez a bejárat és kapualj még az 1898-ban megépített új iskolaépületben is megtalálható.

Az ábrázolásokon lévő egyemeletes rendházat vizsgálva igazolható, hogy a XVIII. században még a közelmúltban megszűnt, a templom déli oldalához közeli bejárat a domináns, majd ez a homlokzat a XX. század fordulóján több helyen is megnyílik.

Kijelenthető ugyanakkor, hogy a pálos, majd későbbi bencés templom a mai napig megőrizte eredeti barokk architektúráját.

A PANNONHALMI SZT. BENEDEK-REND PÁPAI GYMNASIUMÁNAK FŐHOMLOKZATA.

Tervrajzok a Pápai Katholikus Gimnasium 1897 évi értesítőjéből

Dr. Hermann István felvetései a sztélé felállítására településtörténeti szempontból helyénvalóak. A pálosok és bencések több évszázados jelenléte a város kulturális örökségének meghatározó része. A történeti felfeztetésben megjelölt bejáratok azok az emblemikus helyek, amelyek a város és az épületegyüttes kapcsolódási pontjai. Javasolom, hogy ezek valamelyikének a tengelyében legyen az a helyszín, ahol a sztélé felállításra kerül. Ezek a pontok jelenleg egyik épületnek sem a bejáratai, de a sztélé felirata rámutathatna ezek egykori szerepére. A felállítás pontos helyére a két bejáratú tengely előtti zöldsáv a legalkalmasabb. A két helyszín közül az egykori gimnáziumi bejárat tengelyében lévő pontot javasoljuk.

A sztélé kőoszlopának anyaga megegyezik a sétáló utcán alkalmazott tardosi vörös mészkővel. Felállítása a zöldsávban kialakított beton alaptestbe történhet. A sztélén 60x40-es fekete fényezett gránit táblára kerülne a szöveg és a pálos és bencés címer vésett technikával, a táblát bronz csavarokkal rögzítenénk az oszlopra.

Pápa Város Önkormányzata Képviselőtestületének az emlékmű, botlókő, emléktábla és magyarázó tábla állítás rendjéről szóló 27/2011. (IX.29.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Rendelet) 2. § (3) bekezdés szerint az emlékmű felállításának engedélyezéséről – a Humánerőforrás Bizottság, valamint, ha az önkormányzat éves költségvetését érinti, a Gazdasági Bizottság véleményezése után – a Képviselőtestület dönt.

A Rendelet 3. § (1) bekezdés szerint az emlékmű által ábrázolni vagy megörökíteni kívánt személy, tárgy vagy esemény összefüggésben kell, hogy álljon Pápa várossal, annak lakosságával, vagy országos jelentőségűnek kell lennie.

A Rendelet 6. § (2) bekezdése szerint a Képviselőtestület dönthet arról, hogy az emlékmű felállításának, karbantartásának, ápolásának, javításának, helyreállításának költségeit az önkormányzat az éves költségvetése terhére részben vagy egészben viseli.

Kérem a Tisztelt Képviselőtestületet, hogy szíveskedjen döntést hozni a pálos emléktábla és a pálos-bencés sztélé felállításának támogatásával kapcsolatban.

Összeállította: Mezei László önkormányzati főépítész

Pápa, 2026. augusztus 27.

Gröber Attila
polgármester

I. HATÁROZATI JAVASLAT

Pápa Város Önkormányzatának Képviselőtestülete támogatja az Önkormányzat tulajdonát képező Pápa, Fő utca 12. szám alatti, 32/2 hrsz-ú épület - régi Városháza - bencés templommal szomszédos homlokzatán a 2025. június 20-22. között városunkban megrendezett pálos települések találkozójának emléket állító 50 x 70 cm méretű, fehér keménymész-kő emléktábla elhelyezését az előterjesztésben foglaltak szerint, a javaslatot tevő dr. Hermann István költségviselése mellett.

A Képviselőtestület az emléktábla folyamatos karbantartásával, ápolásával, javításával, helyreállításával kapcsolatos költségeket Pápa Város Önkormányzatának mindekori éves költségvetése terhére biztosítja.

Határidő: folyamatos

Felelős: Gröber Attila polgármester
Rádi Róbert városfejlesztési osztályvezető
Szalai Krisztina gazdasági osztályvezető

II. HATÁROZATI JAVASLAT

Pápa Város Önkormányzatának Képviselőtestülete támogatja a pápai pálos-bencés örökségnek emléket állító sztélé felállítását az előterjesztésben foglaltak szerint az Önkormányzat tulajdonát képező Pápa, Fő utca 10. szám alatti, 30. hrsz-ú ingatlanon a bencés gimnázium egykori bejáratának tengelyében, a járdával szomszédos zöldsávban.

A Képviselőtestület az emléktábla felállításával, folyamatos karbantartásával, ápolásával, javításával, helyreállításával kapcsolatos költségeket Pápa Város Önkormányzatának mindekori éves költségvetése terhére biztosítja.

Határidő: folyamatos

Felelős: Gröber Attila polgármester
Rádi Róbert városfejlesztési osztályvezető
Szalai Krisztina gazdasági osztályvezető